ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **Y. G.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 2. 2020, č. j. MV-13258-4/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 4. 3. 2021, č. j. 51 A 33/2020 - 63,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka, advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 27. 2. 2020, č. j. MV-13258-4/SO-2020, zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 12. 11. 2019, č. j. OAM-25390-27/DP-2015, a toto rozhodnutí potvrdila. Prvostupňový orgán jím zamítl žalobcovu žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání. Důvodem zamítnutí bylo, že žalobce nepředložil ve stanovené lhůtě doklady nezbytné pro posouzení žádosti.

[2] Prvostupňový orgán vyzval dne 31. 5. 2019 žalobce k doložení aktuálních podkladů za rok 2018. Výzva byla jeho zástupci doručena dne 3. 6. 2019, avšak žalobce nereagoval ani ve výzvou stanovené lhůtě 30 dní, ani později, čímž prvostupňovému orgánu znemožnil zjistit, zda splňuje podmínky pro prodloužení povolení

k dlouhodobému pobytu. Ani ke dni vydání rozhodnutí žalované žalobce nepředložil všechny aktuální podklady nutné k rozhodnutí, přestože v řízení zahajovaném na žádost je obecně v zájmu žadatele, aby je poskytl. Během odvolacího řízení sice doložil platební výměr k dani z příjmů fyzických osob za rok 2018, ale nikoli vyúčtování záloh na sociální pojištění za rok 2018. Co se týče posouzení přiměřenosti dopadů do žalobcova soukromého a rodinného života, postupoval prvostupňový orgán správně, neboť informaci, že na území České republiky žije jeho sestra, žalobce uvedl až v doplnění odvolání. Sama o sobě však také nesvědčí pro závěr o nepřiměřenosti zásahu.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí žalované u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji výše označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaná i prvostupňový orgán správně postupovaly podle skutkového a právního stavu v době vydání svých rozhodnutí, a za tímto účelem požadovaly po žalobci doložení aktuálních dokladů. Ačkoli z průběhu řízení jasně plyne, že délka řízení byla zapříčiněna procesním postupem správních orgánů, žalobce byl povinen splnit všechny zákonné požadavky ke dni vydání rozhodnutí prvostupňového orgánu. K tomu, zda je splnil ke dni podání žádosti nebo ke dni, kdy mělo být rozhodnutí podle pořádkové lhůty vydáno, nelze přihlížet. Žalobce nijak nereagoval ani po výzvě ze dne 31. 5. 2019, ani po seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí dne 19. 8. 2019. Zůstal zcela pasivní, což nemohl z důvodu zásady koncentrace, upravené v § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zhojit v odvolacím řízení. Z ničeho neplyne, že nemohl doklady předložené v odvolacím řízení předložit už dříve.

[4] Posouzení dopadu do soukromého a rodinného života podle § 174a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), podle krajského soudu odpovídalo rozsahu údajů, které správním orgánům žalobce sdělil. Pobyt zletilého sourozence samostatně nepřiměřenost zásahu nezakládá. Současně žalobce opomněl vysvětlit skutečnou povahu svých vazeb k sestře a jejím nezletilým dětem již před správními orgány, ačkoli netvrdí, že od té doby došlo ke změně skutkového stavu.

II. Obsah kasační stížnosti žalobce a vyjádření žalované

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Má za to, že rozhodnutí žalované je vzhledem k okolnostem případu zcela nepřiměřené, a navrhl je spolu s rozsudkem krajského soudu zrušit.

[6] Tvrdí, že napadené rozhodnutí vyvolává zjevně nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život, garantovaného čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“). Správní orgány, potažmo krajský soud, své závěry navíc řádně neodůvodnily, ač stěžovatel krajský soud na tuto vadu výslovně upozorňoval. Je spoluživitelem rodiny své sestry M. G., která jako samoživitelka pečuje o své děti ve věku 11 a 13 let bez podpory jejich otce, o jehož nezájmu svědčí vedení trestního stíhání pro zanedbání povinné výživy v roce 2020. Vzhledem k nepřítomnosti biologického otce stěžovatel v rodině plní nejen roli živitele

(jeho sestra byla od podzimu 2019 dočasně nezaměstnaná), ale i hlavy rodiny, protože děti jej vnímají jako svůj „otcovský“ vzor. Jejich soužití tak odpovídá skutečnému rodinnému životu. Nutnost opustit území ČR by poznamenala i jeho profesní život, protože by musel ukončit úspěšné podnikání. Jeho pobyt v ČR nikdy nebyl problematický, nemá záznam v rejstříku trestů a žije spořádaným životem. Naopak na Ukrajině by jej čekala složitá situace z pohledu profesního i zajištění ubytování. Míra dopadu rozhodnutí do rodinného i soukromého života jeho i rodiny jeho sestry je tudíž mimořádně závažná.

[7] S tím souvisí i skutečnost, že se správní orgány vůbec nezaobíraly hlediskem nejlepšího zájmu dětí stěžovatelovy sestry, na něž má rozhodnutí žalované zprostředkovaně zásadní dopad. Nejlepší zájem dítěte musí být středobodem úvah při poměřování konkurujících si zájmů, jak plyne z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.), a odůvodnění rozhodnutí, které se jich dotýká, se musí hlediskem nejlepšího zájmu dítěte zabývat. Poukázal také na participační práva dětí, garantovaná čl. 12 Úmluvy o právech dítěte, která nebyla ve správním řízení naplněna. Správní orgány proto nedostály povinnosti důkladně a pečlivě zjistit nejlepší zájem dítěte, v důsledku toho nebyl řádně objasněn skutkový stav, a tudíž nejlepší zájem dětí nemohl být řádně poměřen s konkurujícími zájmy. Konkrétně poukázal i na finanční závislost rodiny jeho sestry na jeho příjmech. Svou argumentaci podpořil četnými odkazy na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále také „ESLP“) a Ústavního soudu.

[8] Poslední část kasační stížnosti zdůrazňuje přepjatě formalistický přístup správních orgánů. Prvostupňový orgán vyzval stěžovatele k doložení aktuálních podkladů téměř po čtyřech letech od podání žádosti, k čemuž mu stanovil nepřiměřeně krátkou lhůtu 30 dnů. Vzhledem ke kontextu předcházejícího řízení tak sice nebyl v určité části řízení aktivní, ale jeho prodlení nebylo – ve srovnání s průtahy na straně prvostupňového orgánu – nikterak dlouhé. Žalovaná pak rozhodla pro stěžovatele negativně proto, že doložil toho času nejaktuálnější vyúčtování plateb na sociálním pojištění, nikoli vyúčtování starší, jak jej vyzval prvostupňový orgán. I přesto ovšem mohla žalovaná bez potíží zjistit stěžovatelovu výši příjmů. Protože tak neučinila, nepostupovala v souladu s povinností objasnit skutkový stav. K zamítnutí žádosti proto došlo pouze z formálních důvodů.

[9] Současně s kasační stížností stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku. Napadené rozhodnutí ve svém důsledku vede k tomu, že bude muset opustit území České republiky, což zcela zásadním a existenciálním způsobem dopadne do rodinného života jeho sestry a jejích nezletilých dětí.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na obsah napadeného rozhodnutí i rozsudku, s jehož závěrem o nedůvodnosti žaloby souhlasí. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud (dále také „NSS“) kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Posoudil ji v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a také z pohledu, zda napadené

rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že není důvodná.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu (k výkladu tohoto kasačního důvodu viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Z odůvodnění kasační stížnosti je zřejmé, že nepřezkoumatelnost stěžovatel spojuje především s prvními dvěma okruhy svých námitek, tedy s nedostatečným zdůvodněním přiměřenosti zásahu do práva na soukromý a rodinný život a nevypořádáním hlediska nejlepšího zájmu dítěte. Proto se k nim NSS vyjádří v rámci vypořádání těchto námitek. Jiné vady napadeného rozsudku, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, NSS neshledal.

[13] Ze správního spisu NSS zjistil následující podstatné skutečnosti. Stěžovatel požádal dne 3. 8. 2015 na předepsaném tiskopise o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu. Téhož dne prvostupňový orgán řízení o žádosti usnesením přerušil do doby pravomocného rozhodnutí ve věci zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – účast v právnické osobě. Řízení o zrušení platnosti povolení, vedené pod sp. zn. OAM-266/ZR-2015, bylo zahájeno dne 27. 1. 2015 z důvodu pochybností o splnění podmínky zajištěného ubytování. Proti rozhodnutí ze dne 15. 7. 2015, č. j. OAM-266-14/ZR-2015, se stěžovatel odvolal. Řízení o zrušení pobytového oprávnění tudíž nebylo ke dni podání žádosti pravomocně skončeno a představovalo předběžnou otázku pro řízení o prodloužení pobytového oprávnění. Dne 3. 4. 2018 žalovaná rozhodnutím č. j. MV-147413-4/SO-2015 rozhodnutí o zrušení povolení k dlouhodobému pobytu zrušila a řízení zastavila. Rušenému pobytovému oprávnění totiž zanikla dne 19. 8. 2015 platnost, čímž odpadl důvod dále vést řízení. V návaznosti na to prvostupňový orgán vydal v nyní přezkoumávaném řízení dne 31. 5. 2019 usnesení č. j. OAM-25390-19/DP-2015, jímž stěžovateli stanovil lhůtu k odstranění vad podání v délce 30 dní, a současně řízení na tuto dobu přerušil. Současně vydal i výzvu č. j. OAM-25390-18/DP-2015, v níž specifikoval, že stěžovatel má předložit doklad o zajištění ubytování, protože doklad založený ve spise se vztahuje k době do dne 23. 1. 2019; doklad o výši příjmů, a to konkrétně platební výměr k dani z příjmů za rok 2018 a vyúčtování záloh na sociální pojištění za rok 2018; aktuální doklad o zdravotním pojištění a zaplacení pojistného; a potvrzení správy sociálního zabezpečení a finančního úřadu o neexistenci splatných nedoplatků. Stěžovatel nereagoval. Dne 5. 8. 2019 jej prvostupňový orgán vyrozuměl o pokračování v řízení a vyzval jej k seznámení s podklady rozhodnutí. Tohoto práva stěžovatel dne 19. 8. 2019 využil. Namísto vyjádření k podkladům však spis dále obsahuje pouze sdělení o ukončení právního zastoupení ze dne 9. 9. 2019. Jediným dalším úkonem prvostupňového řízení bylo podle správního spisu vydání rozhodnutí dne 12. 11. 2019.

[14] Z hlediska průběhu správního řízení je podstatné, že stěžovatel podal žádost o prodloužení pobytového oprávnění ve smyslu § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, k níž přiložil přinejmenším část dokladů vyžadovaných podle § 46 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Je sporné, zda tyto doklady byly kompletní, jinými slovy, zda podal stěžovatel žádost bez vad. To však není pro řešení věci podstatné, a NSS se proto touto

otázkou ani nezabýval. Zásadní totiž bylo, že se doklady doložené k žádosti vztahovaly převážně k roku 2014, avšak prvostupňový orgán se fakticky začal stěžovatelovou žádostí zabývat až v květnu 2019, kdy již zjevně nebyly aktuální. Navzdory dlouhé době trvání řízení mu pak prvostupňový orgán stanovil třicetidenní lhůtu pro doplnění podkladů, kterou stěžovatel považuje za nepřiměřeně krátkou. V této lhůtě ani do vydání prvostupňového rozhodnutí podklady nedoplnil, nepožádal o prodloužení lhůty ani prvostupňový orgán nekontaktoval kvůli jinému oznámení.

[15] Podle § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců: *Žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.*

[16] Z § 35 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, na nějž právě citované ustanovení odkazuje, lze dovodit, že platnost pobytového oprávnění nelze prodloužit mj. tehdy, jsou-li shledány důvody pro zahájení řízení o jeho zrušení, upravené v § 37 téhož zákona. I v tomto řízení se proto uplatní § 37 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, dle něhož *Ministerstvo dále zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže a) nastal některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 1 písm. a), c), d), g), h) a j) až l) nebo v § 56 odst. 2, (...) za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince*.

[17] Povolení k dlouhodobému pobytu tedy nelze prodloužit, pokud prvostupňový orgán shledá některý z důvodů pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto povolení. Takovým důvodem je mj. i skutečnost, že cizinec na požádání ministerstva nebo zastupitelského úřadu nepředloží ve stanovené lhůtě doklady za účelem prokázání údajů uvedených v žádosti dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

[18] Jak NSS uvedl v rozsudku ze dne 25. 9. 2020, č. j. 4 Azs 171/2019 - 25, bodě 18, § 37 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, aplikovaný na základě § 44a odst. 3 ve spojení s § 56 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, vyžaduje posoudit přiměřenost dopadů zamítnutí žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu do soukromého a rodinného života žadatele. Jen na okraj NSS připomíná, že i kdyby zákon toto posouzení přiměřenosti výslovně nepožadoval, povinnost zohlednit nepřiměřenost zásahu do práv chráněných čl. 8 Úmluvy lze dovodit přímo z Úmluvy, viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2019, č. j. 10 Azs 310/2019 - 32, body 11 až 13. To znamená, že v nyní přezkoumávaném řízení se správní orgány musely otázkou přiměřenosti zabývat už z úřední povinnosti, aniž by stěžovatel ve správním řízení namítal nepřiměřenost zásahu do svého soukromého a rodinného života. V tomto posouzení musí vycházet ze všech aktuálních skutkových zjištění svědčících o závažnosti zásahu do rodinného a soukromého života žadatele, které mají k dispozici (viz rozsudek NSS ze dne 11. 4. 2009, č. j. 3 Azs 88/2018 - 34, nebo výše cit. rozsudek č. j. 4 Azs 171/2019 - 25). Kritéria, jimiž se mají zabývat, upravuje § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30). Není třeba se vyjádřit ke každému z nich, nýbrž *„je třeba výslovně zohlednit pouze důvody,*

které jsou v daném případě specifické a vyplývají z průběhu řízení", jak NSS uvedl v rozsudku ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020 - 27, bodě 28.

[19] V témže rozsudku v bodě 29 NSS dále vyložil, že „*břemeno tvrzení tíží primárně žadatele o konkrétní pobytové oprávnění – je to totiž sám žadatel, kdo disponuje relevantními informacemi ze svého soukromého a rodinného života a kdo nejlépe může vylíčit specifika svého soukromého a rodinného života do té míry, aby mohla být položena ‚na misku vah' proti veřejným zájmům, které případně naopak brání udělení pobytového oprávnění. Jde o informace z jeho vlastní soukromé až intimní sféry (pokud by šlo například o informace týkající se zdravotního stavu žadatele a příslušníků jeho rodiny), jejichž sdělení závisí výlučně na vůli žadatele. Jinak řečeno, je to primárně žadatel, kdo má povinnost správnímu orgánu uvést informace ze svého soukromého a rodinného života, o nichž se domnívá, že jsou pro posouzení věci relevantní a byly by případně způsobilé převážit nad jinými zájmy a hledisky. Teprve v případě, že by měl správní orgán o těchto informacích pochybnosti, nebo by nastala potřeba jejich doplnění, lze vyžadovat odpovídající procesní aktivitu po správním orgánu.*" Způsob poměřování dopadů rozhodnutí s právem na soukromý a rodinný život proto závisí i na množství a kvalitě informací, které má správní orgán k dispozici.

[20] Nejvyšší správní soud nevylučuje, že pokud by se prokázala tvrzení stěžovatele o podobě jeho soužití s jeho sestrou a jejími nezletilými dětmi, mohlo by toto soužití za určitých výjimečných okolností spadat do sféry čl. 8 Úmluvy. Sféra rodinného života typicky zahrnuje vztahy mezi rodiči a nezletilými dětmi. Rodinný život však může existovat (odpovídá-li tomu podoba vztahů) i mezi dospělými sourozenci (např. rozsudek ESLP *Moustaquim proti Belgii* ze dne 18. 2. 1991, stížnost č. 12313/86). Za zvláštních okolností mohou i podobné vztahy obsahovat natolik intenzivní „blízké osobní vazby", že dosahují intenzity rodinného života (srov. komentář J. Kratochvíla k čl. 8 Úmluvy in KMEC, J. a kol. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 863). Tvrdit tyto zvláštní okolnosti však bylo primárně povinností stěžovatele. Učinil tak až v žalobě, kde v podstatě uvedl, že vzhledem k nepřítomnosti biologického otce plní roli sociálního otce nezletilým dětem své sestry, a jejich vztah tak lze označit za obdobný vztahu rodičovskému. Sdílí s nimi domácnost a významně finančně přispívá na život celé sestřiny rodiny. Nejvyšší správní soud proto zhodnotil způsob, jímž se prvostupňový orgán i žalovaná vypořádaly s hodnocením přiměřenosti dopadů rozhodnutí na právo na rodinný a soukromý život stěžovatele, a shledal, že byl odpovídající informacím, které měly správní orgány v době vydání rozhodnutí k dispozici.

[21] V řízení před prvostupňovým orgánem stěžovatel žádné informace dosvědčující míru zásahu do jeho rodinného a soukromého života neuvedl, ačkoli k tomu měl příležitost. Prvostupňový orgán, který žádnými relevantními informacemi nad rámec délky stěžovatelova pobytu v ČR nedisponoval, proto uvedl pouze stručný závěr, že rozhodnutí nebude mít nepřiměřený dopad a že stěžovatel na území ČR nemá rodinné příslušníky. V doplnění odvolání ze dne 30. 12. 2019 jej stěžovatel označil za nesprávný, protože žije dlouhodobě se svou sestrou. Neuvedl však cokoli dalšího, co by zpochybňovalo správnost posouzení žalované, že pouhá přítomnost stěžovatelovy sestry (bez dalších specifických okolností, jež nebyly tvrzeny) nesvědčí o nepřiměřených dopadech rozhodnutí. Nebylo povinností žalované na prostou informaci o pobytu

sestry reagovat tím, že bude sama pátrat po povaze vztahu stěžovatele a jeho dospělého sourozence (srov. obdobně rozsudek ze dne 15. 3. 2021, č. j. 3 Azs 5/2020 - 77, bod 28). Naopak to, že již v řízení před prvostupňovým orgánem, potažmo žalovanou, neuvedl podrobnější informace, je třeba přičíst k tíži stěžovateli.

[22] Závěr krajského soudu, že podstatné informace ohledně intenzity zásahu do práva na soukromý a rodinný život měl stěžovatel uvést už ve správním řízení, je proto třeba považovat za správný. Posouzení, které provedl prvostupňový orgán a žalovaná, odpovídalo rozsahu informací, které jim stěžovatel poskytl. Rozhodnutí žalované i krajského soudu je tedy v tomto ohledu přezkoumatelné a netrpí nedostatkem důvodů.

[23] K témuž závěru musel NSS dospět i ohledně zohlednění nejlepšího zájmu dětí jako předního hlediska při rozhodování, které se jich mohlo, byť pouze zprostředkovaně, dotknout, a povinnosti toto hledisko v odůvodnění správního rozhodnutí vypořádat. K významu nejlepšího zájmu dítěte se NSS vyjádřil např. v rozsudku ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40. Avšak vzhledem k tomu, že ve správním řízení, a to ani odvolacím, stěžovatel nenaznačil, že má blízký, téměř rodičovský vztah s dětmi své sestry, nelze správním orgánům vytýkat, že nezjišťovaly a nezdůvodnily hledisko nejlepšího zájmu těchto dětí (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Azs 226/2020 - 52), či snad že neumožnily uplatnění participačních práv obou dotčených nezletilých. Až tehdy, kdyby alespoň v odvolacím řízení upozornil na existenci jejich vztahu a jeho intenzitu, mohla přicházet v potaz povinnost správního orgánu vlastní aktivitou zjišťovat, v čem spočívá nejlepší zájem dotčených dětí.

[24] I ohledně poslední kasační námitky se NSS zcela ztotožnil s názorem krajského soudu, který obsáhle a srozumitelně vysvětlil, proč prvostupňový orgán postupoval v souladu se zákonem, když stěžovatele vyzval k doložení aktuálních podkladů, na jejichž základě by mohl o žádosti rozhodnout. NSS si pochopitelně také povšiml nestandardního průběhu řízení v prvním stupni, u něhož obsah spisu svědčí o průtazích v řízení. Další prodlevy byly způsobeny i dlouhým odvolacím řízením vedeným žalovanou v souvisejícím řízení, jehož délka sama také vyvolává pochybnosti o průtazích. NSS proto považuje za nepochybné, že potřebu obstarat nové, aktuální podklady pro rozhodnutí vyvolal samotný postup správních orgánů.

[25] Jak ale poukázal už krajský soud, NSS již dříve v rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 1 Azs 397/2017 - 31, odmítl posuzovat úspěšnost žádosti o pobytové oprávnění ke dni podání žádosti nebo ke dni, kdy o této žádosti mělo být rozhodnuto z hlediska pořádkové lhůty pro vydání rozhodnutí, neboť je třeba upřednostnit postup v souladu se zásadou, že správní orgán vychází ze skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí. V bodě 21 tohoto rozsudku uvedl: „*Ačkoliv tedy Nejvyšší správní soud chápe snahu krajského soudu pomoci žalobkyni, jejíž žádosti o trvalý pobyt by patrně v případě včasného správného rozhodnutí správního orgánu bylo vyhověno, a napravit zjevně liknavý postup správního orgánu I. stupně, nemůže dospět k závěru o opodstatněnosti prolomení uvedené zásady, byť by se to v daném případě jevilo jako vhodné. Jakkoliv lze krajskému soudu přisvědčit v tom, že aplikace této zásady byla pro žalobkyni velmi nepříznivá, její nedodržení by znamenalo zásah do právní jistoty a předvídatelnosti rozhodování správních orgánů.*“ Obdobné zdůvodnění lze použít i v případě stěžovatele.

[26] V této souvislosti NSS přisvědčuje stěžovateli, že lhůta 30 dní, již stanovil prvostupňový orgán pro doložení aktuálních podkladů, se jeví v určitém nepoměru vůči délce předchozího řízení, kdy se z jeho pohledu „nic nedělo“. Ovšem byla-li tato lhůta nepřiměřeně krátká pro obstarání všech požadovaných dokladů, mohl požádat o její prodloužení podle § 39 odst. 2 správního řádu. Navíc měl fakticky možnost doložit požadované doklady také po uplynutí třicetidenní lhůty. Prvostupňový orgán pokračoval v řízení až dne 5. 8. 2019, tedy zhruba měsíc po marném uplynutí lhůty. Následně stěžovatele seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí, ale vlastní rozhodnutí vydal ještě více než dva měsíce poté. Až do vydání rozhodnutí dne 12. 11. 2019 ovšem stěžovatel požadované podklady nedoložil. Proto měl fakticky k dispozici lhůtu významně delší než výzvou stanovených 30 dní. Je také třeba podotknout, že výzva, kterou mu prvostupňový orgán zaslal, splňovala požadavky na poučovací povinnost správního orgánu, jednoznačně specifikovala, které doklady má předložit, a obsahovala poučení o následcích neuposlechnutí výzvy.

[27] Proto je zcela namístě závěr krajského soudu, že v situaci, kdy stěžovateli nic nebránilo požadované doklady předložit již v rámci prvostupňového řízení, se uplatní koncentrace řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu. Ke stejnému názoru dospěl NSS již dříve, což dokládá např. nedávný rozsudek ze dne 30. 3. 2020, č. j. 1 Azs 513/2019 - 34, a v něm citovaná judikatura. Co se týče námitky přepjatě formalistického postupu správních orgánů, NSS na právě citovaný rozsudek plně odkazuje. Je proto bezpředmětné zabývat se tím, zda podklady přiložené k odvolání umožňovaly žalované zjistit údaje potřebné pro rozhodnutí o žádosti.

[28] Ke svému procesnímu postupu NSS dodává, že nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí. Podle usnesení NSS ze dne 20. 6. 2012, č. j. 6 Ads 73/2012 - 17, navíc platí, že *„[v] případě, že stěžovatel podá blanketní kasační stížnost, počne lhůta pro rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (§ 73 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.) běžet zpravidla až v okamžiku, kdy stěžovatel doplní důvody, pro něž rozsudek krajského soudu napadá (§ 106 odst. 3 s. ř. s.).“*

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek krajského soudu není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[30] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, proto by jí soud mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti jí nevznikly, a proto je soud nepřiznává.

pokračování

[31] Protože Nejvyšší správní soud nerozhodoval o stěžovatelově žádosti o přiznání odkladného účinku, vrací mu již zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč (§ 10 odst. 1, věta první, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. června 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu